

ŽENIJNÍ ZABEZPEČENÍ ODRAŽENÍ AGRESE NEPŘÍTELE A PŘECHODU K VEDENÍ ÚTOČNÉ OPERACE

Hlavním strategicko-operačním principem vojenské strategie „pružné reakce“ velení Severoatlantického paktu je princip „přední obrany“. Jeho cílem je vytvořit na válčisti takové podmínky, které umožní přenést vojenské operace již v prvních dnech ozbrojeného zápasu mimo území NSR na území socialistických států.

Ke splnění tohoto zámyslu přijímá velení NATO celou řadu různých opatření. Patří mezi ně nové programy vedení válek, výstavby ozbrojených sil, vyzbrojování, zdokonalování operační a bojové přípravy štábů a vojsk, včetně rozsáhlé přípravy materiálního a technického charakteru. Tato opatření mají vytvořit předpoklady k získání vojenské převahy nad státy Varšavské smlouvy a umožnit jejich nenadálé napadení.

Proto včasné a organizované zaujetí operační sestavy všemi vojsky frontu je jednou z důležitých podmínek úspěšného zahájení a vedení operace po rozpoutání agrese nepřitelem, jejího odrazení a přechodu do rozhodného útoku. Má zásadní vliv na charakter vedení bojové činnosti vlastních vojsk v prvních dnech války.

Nejsložitější situace však vznikne, když se nepříteli podaří skrytě vytvořit úderná uskupení a s využitím nových konvenčních zbraňových systémů zahájit agresi s překvapením. Naše vojska nebudou stačit včas uskutečnit plánovaná opatření k dosažení plné bojové pohotovosti a zaujetí operační sestavy. Budou nucena zahájit mobilizaci a přesuny do operační sestavy za neustálého narušování činnosti pozemními a vzdušnými silami nepřítel.

Za této situace bude ženijní vojsko zabezpečovat zejména:

- ochranu vlastních vojsk před účinky nepřátelského napadení ze země a vzduchu,
- překrytí státní hranice částí vojsk stále pohotovosti, zabezpečení přesunů a operačního rozvíjení hlavních sil frontu,
- postupné vytváření obranného uskupení našich vojsk na směru hlavního útoku nepřítel s cílem zastavit a odrazit postup nepřítel a vytvořit podmínky pro jeho zničení,

- vytvoření úderného uskupení vojsk frontu již v průběhu odrazení agrese a zabezpečení jeho přechodu do rozhodného útoku a vedení útočné operace.

Plnění uvedených úkolů však bude ovlivněno:

— Ihltami bojové a mobilizační pohotovosti útvarů a svazků ženijního vojska „armádního a frontového kompletu“.

— jejich dislokací a vzdáleností od prostorů předpokládané činnosti,

— stupněm bojové pohotovosti a připravenosti ženijních sil a prostředků k plnění úkolů ženijního zabezpečení v jakékoli bojové situaci,

— soustředěním ženijních sil a prostředků na rozhodujících směrech k plnění hlavních úkolů ženijního zabezpečení, jejich rychlým a utajeným manévrem v průběhu boje,

— racionálním použitím ženijních útvarů a svazků v souladu s jejich bojovým určením a operačně taktickými normami,

— nepřetržitým a pevným velením a úzkou součinností s ostatními druhy vojsk a speciálními vojsky.

Na základě rozboru dané situace bude **cílem ženijního zabezpečení** vytvořit příznivé podmínky pro překrytí státní hranice částí sil vojsk stále pohotovosti, pro přesun a skryté zaujetí operační sestavy vojsky frontu, jejich ochranu proti všem prostředkům ničení, odrážení agrese nepřítelů, vytvoření příznivých podmínek k zahájení protidiverzů a přechodu úderného uskupení frontu do útočné operace.

Obsah a rozsah úkolů ženijního zabezpečení bude záviset na charakteru a způsobu vedení bojové činnosti, množství sil a prostředků vlastních vojsk a jejich operační sestavě, charakteru terénu a stupni ženijní přípravy válečité, uskupení a možnostech nepřítelů, roční době a přírodních podmínkách.

Dosažení momentu překvapení při zahájení a průběhu operací je jedním ze základních požadavků polních řádů vojsk NATO. Proto jsou z jejich strany vytvářeny podmínky pro překvapivé zahájení války s použitím konvenčních prostředků ničení nebo jaderných zbraní. Abychom zamezili tomuto překvapení, je třeba včas přijmout účinná opatření ke zmaření a odrážení nepřátelské agrese. Mezi ně patří překrytí státní hranice silami PS a útvarů stále pohotovosti s důrazem na ohrožené směry, s maximálním využitím výhodných vlastností terénu, objektů polní obrany, připravených již v míru v rámci operační přípravy státního území.

Celková hloubka pásma překrytí je 20 až 30 km, maximálně až 40 km. Buduje se o jednom až dvou obranných postaveních.

Hlavní úkoly ženijního zabezpečení jsou:

— aktivace stálých zařízení k ničení a zřizování systému zátarasů,

— budování obranných postavení s využitím objektů polní obrany.

Na aktivaci stálých zařízení k ničení a zřizování zátarasů se podílejí technické hlídky od rot PS, ženijní čety od brigád PS a motostřelecké a ženijní jednotky vojsk překrytí. V obranném úseku pluku mohou za den položit 3200—4000 PT min, připravit k ničení 5 km komunikací, zřídít 1 četový uzel zátarasů a aktivovat 3 stálá zařízení k ničení v silničních objektech.

V obranném pásmu divize mohou vyčleněná vojska za den položit 9000—11 000 PT min, čímž při hustotě zatarasování 0,75 přehradí 11—14 km tankového terénu, připraví k ničení 20—30 km komunikací, zřídí 3 četové uzly zátarasů a aktivují 10 stálých zařízení.

Ženijní budování obranných postavení vojsk překrytí zahrnuje vybudování četových a rotních opěrných bodů a praporečních rajónů obrany s využitím objektů polní obrany, palebných postavení dělostřelectva a prostředků PVO, palebných čar tankových útvarů, čar rozvinutí PTZ a čar zaminování POZ a míst velení.

Budování obrany bude však závislé na:

— rozsahu a odolnosti objektů polní obrany a ženijní úpravě terénu v rámci operační přípravy státního území,

— vycvičenosti jednotek v zaujímání a zpohotovení těchto objektů a zařízení,

— času, který bude k dispozici pro budování obrany a k aktivaci objektů polní obrany,

— počtu sil a prostředků, vyčleněných pro budování obrany,

— stupni mechanizace zemních prací,

— terénních podmínkách, počasí, roční a denní době.

Správné pochopení operační situace, za které se připravuje a vede bojová činnost, umožňuje určit obsah a hlavní úkoly ženijního zabezpečení.

Stanovení obsahu hlavních úkolů ženijního zabezpečení je jednou z důležitých součástí plánovacího procesu náčelníka ženijního vojska. Proto je třeba důsledně vycházet z charakteru bojové činnosti vlastních vojsk a je třeba všestranně a přednostně zabezpečit ty úkoly, které bezprostředně ovlivňují úspěch bojové činnosti vojsk za dané situace.

Při odrážení agrese nepřítelů to budou tyto úkoly ženijního zabezpečení:

— včasné přehrazení směru útoku úderných uskupení nepřítelů minováním na dálku, aktivací připravených taktických zátarasů a manévrem zátarasy pohyblivých oddílů zatarasovacích všech stupňů včetně vrtulníkových,

— zřizování operačních zátarasů [s důrazem na ničení komunikací na směrech, uzly zátarasů a zatarasené prostory],

— ženijní budování obrany na směrech hlavních úderů nepřítelů,

— úprava a údržba cest a přepravišť pro manévry vojsky překrytí a zálohami, přesun a nasazení úderných uskupení do útoku a k vedení útočné operace,

— maskování proti všem prostředkům a druhům průzkumu a vysoce přesným zbraním nepřítelů.

Včasně přehrazení směrů útoku úderných uskupení nepřítelů minováním na dálku, aktivací připravených taktických zátarasů a manévrem zátarasy POZ všech stupňů včetně vrtníkových

Názory na použití ženijních zátarasů v soudobých operacích se podstatně změnil. Současné minové materiály a prostředky pro zaminování (ženijní, dělostřelecké a letecké systémy) dokazují, že ženijní munice není pouze pasivní prostředek, který způsobuje nepříteli ztráty hlavně na bojové technice a živé síle, ale je již i aktivním prostředkem, jenž znemožňuje nepříteli pohyb a manévry jeho vojsk. Toto se projevilo i při použití ženijních zátarasů při odražení agrese nepřítelů. Nejsložitějším problémem bude volba optimálního způsobu zřízení systému ženijních zátarasů tak, aby na jedné straně zpomalily nebo podle možností i zastavily útok nepřítelů a na druhé straně neznemožňovaly manévry a aktivní činnost vlastních vojsk. Zvláště důležité je pečlivé a podrobné sladění zřizovaného systému ženijních zátarasů se zámyslem operace, s využitím přírodních překážek a těsné součinnosti se systémem komplexního palebného ničení. Musí se postupně upravovat podle vývoje situace a přijímaných rozhodnutí vševojuskových velitelů. Největší hustota výbušných zátarasů se vytváří na směrech hlavního úderu nepřítelů, kde na celou hloubku obrany dosahuje hodnoty 2—4.

Systém ženijních zátarasů vyžaduje důsledné zplánování použití všech prostředků jeho zřizování, včetně prostředků pro minování na dálku dělostřelečtva a letectva, promyšlenou organizaci součinnosti a nepřetržité velení. Při této činnosti náčelník ženijního vojska spolupracuje s představitelům letectva, náčelníkem raketového vojska a dělostřelečtva a s náčelníkem operační správy (oddělení). Ženijní zátarasy se zahrnují do plánu komplexního palebného ničení.

Základními principy při použití uvedených prostředků je překvapení a rychlost zřizování minových polí přímo na sestavu

nepřátelských vojsk. Proto je třeba položit maximální důraz na řešení všech forem průzkumu, aby byl zabezpečen dostatek podrobných a hodnověrných údajů. Prostředky pro minování na dálku se nasazují proti ověřeným a zjištěným objektům nepřítelů při současném působení ostatních klasických prostředků ničení.

Jejich hromadné nasazení při odražení agrese nepřítelů se předpokládá:

— k zamezení manévru a k ničení úderných uskupení nepřítelů v jeho operační a taktické hloubce (přístupové cesty, prostory soustředění a bojového rozmístění, čáry zaminování atd.),

— na přechody přes horské a lesní masivy Český les a Šumava a na přístupy k pásmu překrytí státní hranice,

— k odražení a ničení vklíněného nepřítelů na směrech jeho hlavních úderů a k ničení jeho výsadků,

— na zabezpečení boků našich protíúderů.

Jejich použití však nesmí ohrozit bojovou činnost vlastních vojsk, zvláště pak vedení protiztečí a protíúderů.

Prostředky letectva budou ničit cíle v taktické a operační hloubce, ale i napomáhat k zamezení nebo narušení vysazování taktických a operačních výsadků nepřítelů. Kladem je, že se mohou využívat i na neúplně ověřené cíle nepřítelů na přesunech, zvláště 2. sledy a zálohy.

Prostředky dělostřelečtva budou působit na ověřené cíle v taktické hloubce s přihlédnutím na jejich efektivnost, a to v co nejkratší době a bezprostředně na bojovou sestavu nepřítelů.

Prostředky ženijního vojska se užívají v kombinaci s klasickými minovými poli k přehrazení mezer a k zvětšení jejich hloubek, k překrytí odkrytých boků našich vojsk, k zaminování čar rozvinutí nepřítelů, k blokování postupu nepřítelů, který prolomil naši obranu, k zabezpečení odchodu našich vojsk a zřizování minových polí bezprostředně před nepřitelem nebo v jeho taktické hloubce. Důraz je třeba položit na jejich překrytí naším palebným systémem.

Aktivací taktických zátarasů budou uskutečňovat ty jednotky, které je zřizovaly (organické nebo přidělené ženijní útvary a jednotky). Aktivace připravených objektů k ničení taktického významu se řeší pouze na rozkaz velitele divize (pluku). Pokud se v taktické hloubce vyskytují objekty operačního významu (velké mosty, vodní stavby, energetická díla, průmyslové objekty), lze je zničit pouze na rozkaz velitele fronty nebo armády.

Zesilování taktických zátarasů v průběhu odražení agrese nepřítelů zabezpečují po-

hyblivé odřady zatarasovací všech stupňů včetně vrtníkových manévrem zatarasé, obvykle v součinnosti s protitankovou zálohou příslušného stupně.

Rozhodující úsilí těchto sil a prostředků se soustřeďuje na směry hlavních úderů nepřátelských uskupení s cílem zastavit jejich útok a přehradit jejich vlny.

V průběhu jednoho dne mohou POZ všech stupňů v pásmu armády přehradit 22 až 35 km manévrem zatarasé, čímž vzroste hustota zatarasování na tankových směrech o 0,3—0,5.

Zřizování operačních zatarasů

Pro zřizování operačních zatarasů se určují útvary ženijního vojska armády a frontu. Jejich hlavním předurčením je omezit manévry nepřítele v hloubce operační sestavy vojsk armády a frontu, znemožnit mu obsazení životně důležitých objektů a zbavit nepřítele možnosti volného používání současné silniční sítě. Zahrnují uzly zatarasů, přípravu komunikačních směrů k ničení, ničení důležitých objektů na železničních a silničních tazích a zřizování zatarasovaných prostorů.

Zatarasené prostory se budou zřizovat v mezerách mezi divizemi druhého sledu nebo před nimi ve výchozím prostoru armády v průběhu odražení agrese s cílem zabránit nepříteli v rozvíjení útočné operace na hlavních směrech. Zřizuje se o šířce 15—20 km a hloubce 8—12 km jedním až dvěma ženijními prapory z ženijní brigády armády nebo frontu. Musí zabezpečit zastavení nepřítele ve stanoveném prostoru při použití minima sil, donutit ho k zasažení záloh a druhých sledů na jiných směrech a v době pro něho nevýhodné, přeskupit síly a prostředky. Není obsazován vojsky, je však příkrýván palbou dělostřelectva a údery letectva.

V rámci armády mohou vyčleněné ženijní jednotky zředit 1 zatarasovaný prostor, 4 rotní uzly zatarasé a připravit k ničení do 40 km komunikací za den.

Ženijní budování obrany na směrech hlavních úderů nepřítele

Rozsah ženijního budování celého výchozího prostoru frontu určuje velitel frontu. Při stanovení pořadí prací musí brát v úvahu operačně taktickou situaci, dobu na budování, množství ženijních sil a prostředků, které mohou být vyčleněny pro zemní práce, naplněnost útvarů, množství objektů polní obrany připravených v rámci operační přípravy státního území, charakter terénu a roční dobu.

Na směrech hlavních úderů nepřítele bude mít ženijní budování výrazně obranný

charakter. Výchozí prostory divizí prvního sledu se budují jako hlavní pásmo obrany a prostory soustředění svazků druhého sledu a záloh armád prvního sledu jako armádní pásmo obrany. Pro rozvinutí armády druhého sledu a vševojskové zálohy frontu se buduje frontové pásmo obrany.

Opevňovací práce jsou zahájeny bezprostředně po zaujetí stanovených pásem, prostorů a dělají je všechna vojska nepřetržitě ve dne i v noci s maximálním využitím objektů polní obrany, ochranných a maskovacích vlastností terénu, prostředků z místních zdrojů, ženijní techniky a nářadí, trhavin a skládacích konstrukcí opevňovacích objektů.

V každém pásmu obrany se připravují postavení pro motostřelecké a tankové útvary prvního a druhého sledu (základem jsou operné body motostřeleckých a tankových rot spojené do praporečnických rajónů obrany), prostory bojového rozmístění raketových oddílů, palébná postavení dělostřelectva a protiletadlových prostředků, palébné čáry protitankových záloh a tankových útvarů, čáry protizteči, budují se prostory rozmístění záloh, míst velení, záložní a klamně prostory.

Opevňovací práce zabezpečují neefektivnější využití bojových možností zbraní a bojové techniky. Zvyšují ochranu vojsk a objektů týlu před účinky všech prostředků ničení nepřítele i odolnost míst velení.

Práce prvního pořadí snižují ztráty na živé síle způsobené klasickými prostředky ničení 2,5krát a při plném vybudování obrany 5krát.

Při použití jaderných zbraní v taktické hloubce obrany snižují i ztráty na živé síle 3krát a při plném vybudování obrany 5krát.

V operační hloubce tyto práce snižují ztráty při vzdušných jaderných úderech 7krát a při pozemních jaderných úderech 3,5krát a práce druhého pořadí 11krát a 5krát.

Pro budování hlavního pásma armádních pásem obrany a příčných a mezilehlých postavení je předurčen ženijní opevňovací prapor z armádního ženijního technického pluku.

Svémi silami a prostředky může za 24 hodin vybudovat ochranné stavby v pásmu obrany divize druhého sledu nebo v prostoru soustředění (ve výčkávacím prostoru) vševojskové divize.

Úprava a údržba cest a přepravišť pro manévry vojsky příkrytí a zálohami, přesun a zasažení úderných uskupení do útoku a k vedení útočné operace

V rámci plnění hlavních úkolů ženijního zabezpečení je nezbytné, aby komunikační

síř spolu s přepravišti přes vodní překážku zabezpečovala:

— přesun a rozvinutí armád prvního a druhého sledu,

— manévr raketovým vojskem a dělostřelctvem a raketovými vojsky PVO,

— manévr zálohami (armádními a frontovými),

— potřeby frontového letectva.

Tento rozsáhlý úkol lze včas splnit jen s využitím všech sil a prostředků, které jsou k dispozici, v úzké součinnosti ženijního vojska a týlu. Vyžaduje to přísnou centralizaci ženijních sil a prostředků a jejich postupné zasazování na plnění jednotlivých úkolů v souladu s rozhodnutím velitele frontu.

Výrazná zvláštnost spočívá v tom, že všechny síly a prostředky na stupni armády a fronty mohou být použity postupně v souladu s plánem jejich mobilizačního rozvinutí, bojovou činností nepřítel, s jejich mírovou dislokací a plánovanými prostory jejich bojového použití.

Při hustotě silniční sítě 60—70 km na 100 km² našeho teritoria je možné kalkulovat s tím, že komunikační síť v rámci frontu bude zabezpečena ve většině případů silnicemi 1. a 2. třídy.

Celkem je třeba ve výchozím prostoru frontu zabezpečit úpravu a údržbu cest silnicemi ženijního vojska takto:

— na stupni frontu: 8—12 podélných cest a 1—2 příčné cesty o celkové délce 600 až 1800 km,

— na stupni armády: 5—8 podélných cest a 1—2 příčné cesty o celkové délce 600—1000 km.

Vzhledem k možnostem a koncepcím nepřítel je třeba ničit mosty přes vodní překážky na teritoriu v tomto možném rozsahu:

— až 100 % přes široké vodní překážky (250—600 m),

— až 40 % přes střední vodní překážky (100—250 m),

— 10—15 % přes úzké vodní překážky (do 100 m).

Rovněž je zapotřebí kalkulovat se zabezpečením zřízení záložních přepravišť na podélných cestách frontu, a to:

— až 2 přes široké vodní překážky,

— 3—4 přes střední vodní překážky,

— 3—4 přes úzké vodní překážky.

Rozsah cest a záložních přepravišť vyplývá z konkrétní situace a z rozhodnutí velitele frontu (armády). K zabezpečení těchto úkolů je k dispozici na

stupni frontu

— ženijní silniční mostní brigáda (upraví za den 360 km frontových cest, včetně přemostění vodních překážek nízkovodní-

mi dřevěnými mosty z předem připravených prvků),

— pontonová brigáda (zřídí 4 mostová přepraviště PMS o zatížitelnosti 60 t, 6 přívozových přepravišť z převážecích soulodí GSP o zatížitelnosti 52 t a 6 plavidlových přepravišť z pásových obojživelných transportérů o zatížitelnosti 10 t);

stupni armády

— ženijní silniční mostní pluk (za den 240 km armádních cest a z předem připravených prvků přemostí vodní překážky nízkovodními dřevěnými mosty),

— pontonový pluk (zřídí 3 mostová přepraviště PMS zatížitelnosti 60 t).

Maskování proti všem prostředkům a druhům průzkumu a vysoce přesným zbraním nepřítel

Při použití soudobých průzkumných prostředků spojených s vysoce přesnými zbraněmi a s automatizovanými prostředky vedení je podstatné při zabezpečení úspěšného splnění bojových úkolů vojsky na všech stupních a při plnění opatření jejich ochrany maskování a rychlý a široký manévr.

Maskovací opatření plní svazky a útvary všech druhů vojsk, speciálních vojsk a týlu zpravidla vlastními silami a prostředky s cílem skrýt se před nepřítel, oklamat jej o skutečných záměrech, charakteru a zámyslu boje vlastních vojsk, o jejich složení, situaci a bojové pohotovosti, zabezpečit překvapivou činnost a zachovat bojeschopnost vlastních vojsk.

Důraz je třeba položit na využití maskovacích vlastností terénu, předepsaných maskovacích prostředků a materiálu z místních zdrojů, využití maskovacích nátěrů, důsledné plnění požadavků maskovací kázně a včasné odstranění demaskujících příznaků.

Účelným využitím normovaných maskovacích prostředků spolu s dovedným využitím maskovacích vlastností terénu je možné dosáhnout skrytí 50—70 % objektů před všemi druhy průzkumu nepřítel.

Nejsložitější opatření plní útvary speciálních vojsk (ženijní, spojovací, radiotechnické, chemické a další).

Ženijní útvary jsou předurčeny k usku-tečňování ženijních technických opatření v rámci operačního maskování. Mohou dělat maskování míst velení na operačním stupni, prostorů rozmístění, budování klamných objektů a zařízení v klamných prostorech pro vojska a na místech velení, demonstrační činnost v nich, protiradiolokační činnosti na přepravištích a cestách.

Zenijní zabezpečení přechodu do útočné operace

Pro náčelníka ženijního vojska frontu i armády je důležité, aby současně s řešením a organizováním ženijního odražení agrese nepřítel přijímal opatření k vytvoření uskupení ženijního vojska, která zabezpečí úspěšné splnění předpokládaných úkolů ženijního zabezpečení přechodu vojsk úderného uskupení frontu (armády) do útočné operace.

Tento požadavek je spojen s maximální úsporou ženijních sil a prostředků pro plnění úkolů ženijního zabezpečení odražení agrese, ale ne na úkor kvality, efektivnosti, obsahu a časových lhůt.

Při řešení jednotlivých bojových situací při odražení agrese nepřítel musí dbát, aby předčasně nenasadil a nevyčerpal ženijní zálohy i útvary a svazky, plnicí frontové či armádní úkoly. Tyto musí být připraveny k plnění úkolů ženijního zabezpečení přechodu vojsk do útočné činnosti bez velkých prostorových manévrů a časových ztrát potřebných na jejich přeskupení a začlenění do sestavy úderného uskupení vojsk frontu.

Toho lze dosáhnout jen dobrou znalostí nepřítel, jeho záměrů a možností a hlavně promyšlenými a zabezpečenými ženijními opatřeními rozhodnutí velitele frontu k odražení agrese nepřítel a přechodu vlastních vojsk do útočné operace.

Při přechodu vojsk frontu do útočné operace budou se plnit tyto úkoly ženijního zabezpečení:

- úprava a údržba cest pro přesun, manévr a bojovou činnost vojsk a zabezpečení jejich zasazení do útoku a střetných srážení,
- zřizování průchodů v zátarasích a závalech,
- průzkum, vyhledávání a ničení jaderých min nepřítel,
- zabezpečení násilných přechodů vodních překážek,
- odražení protiúderů nepřítel a upevnění dobytých čar,

- obnova bojeschopnosti vojsk a likvidace následků po použití ZHN,

- zabezpečení vedení útočné operace na stanovených směrech a ve vysokém tempu.

Plnění těchto úkolů bude probíhat podle zásad stanovených pro ženijní zabezpečení útočné činnosti.

K jejich splnění se na stupni frontu i armády vytvářejí uskupení ženijního vojska, která musí zabezpečit:

- maximální využití ženijních sil a prostředků při úspěšném vedení bojové činnosti s použitím jaderných zbraní i bez nich,

- soustředěné úsilí vojsk na hlavních směrech a při změně úkolu, nebo změně způsobu jejich plnění v průběhu operace,

- možnost včasného narůstání úsilí vojsk, která působí na hlavních směrech, a manévru silami a prostředky,

- nepřetržitě velení ženijnímu vojsku a součinnost s ostatními druhy vojsk.

Na základě těchto požadavků uskupení ženijního vojska frontu (armády) tvoří:

- svazky a útvary ženijního vojska vyčleněné k zesílení úderného uskupení na hlavním směru, pro OMS, taktické a operačně taktické výsadky, pro raketové a protiletadlové raketové vojsko a zařízení týlu,

- svazky a útvary ženijního vojska, které plní frontové (armádní) úkoly,

- pohyblivé odřady zatarasovací,

- ženijní zálohy.

Tato problematika je vysoce aktuální.

Vyplývá i z Rozkazu ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA ve výcvikovém roce 1985—1986, ve kterém je mimo jiné uloženo: „Připravovat vojska k odražení možné agrese nepřítel a k jeho zničení za jakýchkoli podmínek zahájení a vedení války. Procvičovat jednotky v ženijním budování obrany, zřizování ženijních zátarasů a v efektivním využívání maskovacích prostředků proti činnosti vysoce přesných zbraní nepřítel. Zvyšovat úroveň přípravy vojsk k ženijnímu zabezpečení vysokého tempa útoku.“